

Hollister
راهنمای کلستومی

Farbro
GROUP

شرکت جهان بهبود
نمایندگی رسمی کمپانی هالیستر امریکا در ایران
تهران - خیابان طفرا - خیابان نظر شمالی - خیابان هفتم - شماره ۱۷
تلفن: ۰۸۱۲۲۶۱۳۲۲ - فاکس: ۰۸۱۲۲۶۱۳۲۲

سیستم گوارش بدن انسان

هنگامی که غذا جویده و بلعیده می شود، از مری به سمت معده پایین می رود. اسید معده و آنزیم ها غذا را به قطعات کوچکتر خرد کرده و بصورت مایع مخلوط در می اورند.

این مخلوط از معده به سمت روده کوچک حرکت می کند. روده کوچک شش متر طول دارد و بیشترین میزان جذب در این محل انجام می شود. از طریق روده کوچک ویتامینها، مواد معدنی، پروتئینها، چربی و کربوهیدراتها جذب بدن می شوند. مواد غذایی که از روده کوچک جذب بدن نشده اند به سمت روده بزرگ حرکت کرده و تشکیل مدفوع را می دهند.

نام دیگر روده بزرگ کولون می باشد که معمولاً دو متر طول دارد.

- کولون دو نقش اساسی دارد:
- جذب آب از مدفوع
- ذخیره مدفوع تا حرکات دودی روده دفع شود.

کولون از چهار قسمت کولون بالارونده، کولون عرضی، کولون پایین رونده و سیگموئید تشکیل شده است. زمانی که مدفوع در روده حرکت می کند آب آن کم کم جذب می شود تا مدفوع شکل بگیرد. با شروع حرکات دودی روده مدفوع وارد رکتوم می شود. ماهیچه رکتوم اسفنکتر مقعد نامیده می شود، این اسفنکتر در هنگام حرکات دودی روده اجازه کنترل ارادی دفع را می دهد. سپس مدفوع از طریق مقعد خارج می شود.

این راهنمای شما کمک می کند تا کلستومی خود را بهتر بشناسید و بتوانید آن را کنترل کنید. مهم است بدانید شما تنها کسی نیستید که کلستومی دارد. همه ساله هزاران نفر تحت عمل جراحی کلستومی قرار می گیرند. برای برخی جراحی نجات دهنده زندگی است و برای برخی جراحی به منظور ترمیم ضایعه ناشی از تصادف و یا با هدف برداشتن تومور ضرورت پیدا می کند. صرف نظر از دلایل طبی، فردی که تحت عمل کلستومی قرار می گیرد، به طور طبیعی سوالات و نگرانی هایی دارد. منظور از تنظیم این راهنمای آن است که به برخی از سوالات شما در مورد جراحی کلستومی پاسخ دهد و به شما کمک کند تا بتوانید با کلستومی بهتر زندگی کنید. این راهنمای توسط تیم مراقبت و بهداشت کمپانی هالیستر برای شما تهیه شده است و اطلاعات و آموزش هایی را که توسط پزشک و پرستار مراقب استوما به شما داده می شود را تکمیل می نماید.

استوما

• دردناک نیست.

• همیشه قرمز و مرطوب است.

• به راحتی خونریزی نمیکند.

آمادگی قبل از عمل

پس از بستری شدن بیمار و انجام آمادگی روده، نوبت تعیین محل استوما است. زخم شدن پوست اطراف استوما، تخلیه نامناسب استوما داخل کیسه و نشت از اطراف آن، ترس از جدا شدن کیسه، نگرانی و اضطراب در ارتباط با عدم پذیرش خانواده و از دست دادن شغل و درنهایت دوری از اجتماع و افسرده‌گی فرد، از عوارض بسیار مهم انتخاب نامناسب محل استوما می‌باشد. بنابراین تعیین محل استوما بر روی شکم بخش مهمی از آمادگی های قبل از عمل می‌باشد. قبل از عمل با کمک پزشک و پرستار مراقب استوما با مشورت شما، بهترین محل استوما بر روی شکم تعیین خواهد شد.

بهترین محل برای ایجاد استوما جایی است که شما به راحتی آن را ببینید و از آن مراقبت نمایید. بهتر است استوما از این نواحی دور باشد: ناف، خط کمربرنده، چین های شکم، برجستگی های استخوانی و دنده ها، محل بخیه و جراحی قبلی.

مراقبت های پس از عمل جراحی

علاوه بر مراقبت از زخم جراحی، گفتگو با بیمار، مشاهده استوما و لمس آن توسط بیمار، گام اساسی در پذیرش کلستومی توسط او دارد. پس از جراحی، اندازه کلستومی بزرگ و متورم می‌باشد. با گذشت چند هفته و کسب بهبودی، اندازه آن کوچک می‌شود. قبل از ترخیص از بیمارستان، با کمک پزشک و پرستار مراقب استوما کیسه کلستومی مناسب هر فرد انتخاب می‌شود.

انتخاب کیسه مناسب نقش مهمی در پیشگیری از عوارض کلستومی و بهبود کیفیت زندگی فرد در آینده دارد.

استوما به معنای دهانه می‌باشد. هرگاه یکی از ارگان‌های داخلی بدن به طور مستقیم یا توسط لوله باریکی به بیرون راه پیدا کند استوما نامیده می‌شود. استوما به دو نوع دائمی و موقت تقسیم می‌گردد که بسته به علت ایجاد استوما جراح یکی از دو نوع را انتخاب خواهد کرد.

استوما
• دردناک نیست.

• همیشه قرمز و مرطوب است.

• به راحتی خونریزی نمیکند.

کلستومی چیست

کلستومی دهانه ای است از کولون بر روی شکم که توسط عمل جراحی ایجاد می‌شود. هدف از عمل کلستومی، اجازه عبور مدفعه می‌باشد تا زمانی که بیماری یا بخش صدمه دیده روده ببینود یابد.

در فردی که کلستومی دارد، مدفعه به جای مقعد از کلستومی خارج می‌شود. برای ایجاد کلستومی جراح قسمتی از کولون را از دیواره شکم بیرون می‌آورد. این دهانه تازه باز شده بر روی شکم را کلستومی می‌نامند. کلستومی می‌تواند در هر ناحیه از طول روده بزرگ ایجاد شود.

کلستومی
کلستومی دهانه‌ای است از کولون بر روی شکم که توسط عمل جراحی ایجاد می‌شود.

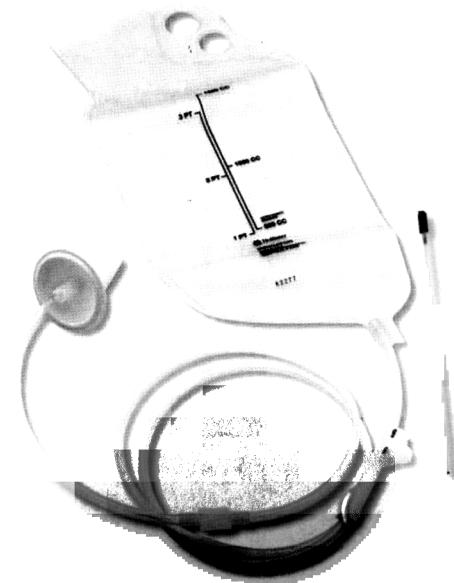
علل ایجاد کلستومی

- سلطان‌های روده بزرگ
- بیماری‌های مادرزادی دستگاه گوارش
- بیماری‌های التهابی روده بزرگ
- آسیب‌های ناشی از ضربه به شکم
- انسداد روده
- عوارض دیررس اشعه درمانی
- اختلالات دفع شامل انواع بی اختیاری و بیوست مزمن

شستشوی روده

شستشوی روده روش مناسبی جهت تخلیه روده در افراد دارای کلستومی سیگموئید و کلستومی کولون نزولی می باشد. هدف از آن آموزش فرد در کنترل حرکات دودی روده است. با انجام مرتب شستشوی کولون، روده ها عادت می کنند که در ساعت معینی تخلیه شوند.

از ویژگی های این روش عدم نیاز به مصرف کیسه، کاهش عوارض پوستی، افزایش ارتباطات اجتماعی و اعتماد به نفس و در نهایت راحتی بیشتر فرد می باشد. شستشو شبیه تنقیه از راه استوما است. آموزش و یادگیری تکنیک شستشو و نحوه انجام صحیح آن از شخص حرفه ای امر مهم و ضروری است. اگر این موضوع برای شما جالب است می توانید جهت کسب اطلاعات بیشتر از پرستار مراقب استوما سوال نمایید.

سیستم کیسه های کلستومی

شما می توانید جهت رفع نیاز خود، از انواع کیسه های کلستومی هالیستر استفاده نمایید. این کیسه ها شامل سیستم یک تکه و دو تکه می باشند. هر دو سیستم دارای چسب هستند که با چسبیدن به پوست اطراف استوما از آن محافظت می نمایند. با این تفاوت که در سیستم یک تکه چسب به کیسه متصل بوده ولی در سیستم دو تکه چسب از کیسه جدا می باشد. می توانید کیسه مصرفی را از دونوع ته بسته یا ته باز انتخاب نمایید، که هریک از آنها ویژگیهای خاص خود را دارند.

کیسه ته باز یا قابل تخلیه این کیسه بهترین انتخاب در زمان خروج ترشحات مایع و با دفعات زیاد می باشد. در انتهای کیسه گیره ای تعییه شده است که تخلیه آسان و سریع کیسه را ممکن می سازد.

کیسه ته بسته در صورت استفاده از این کیسه، پس از پرسدن به راحتی قابل تعویض می باشد. این نوع کیسه بهتر است زمانی انتخاب شود که ترشحات دفعی خمیری شکل و جامد بوده و دفعات دفع بیشتر از دوبار در روز باشد. در انتهای کیسه های ته بسته گیره وجود ندارد و جهت تخلیه باید آن را برداشت. تمام کیسه های ته بسته هالیستر دارای فیلتر می باشند.

رنگ کیسه های کلستومی مات، روشن و سعاق می باشد. جهت راحتی بیشتر می توانید از کیسه ای استفاده نمایید که دارای پوشش پارچه ای در سطح تماس با پوست می باشد.

اگر مواد دفعی از استوما خمیری شکل باشند، بیشتر می شود از کیسه های فیلتر دار استفاده نمایید. فیلتر پس از فیلتره کردن بو، اجزه حروج گاز بدون بو را می دهد. بدین ترتیب از باد شدن کیسه در ریز لباس و احتمال پاره شدن آن، جلوگیری می شود.

توضیح شکل از بالا به پایین
کیسه یک تکه قابل تخلیه
کیسه دو تکه قابل تخلیه
کیسه دو تکه بسته
چسب پایه تخت
چسب پایه محدب

رژیم غذایی

بلافاصله پس از عمل، جراح رژیم غذایی خاصی برای شما تجویز می کند. پس از سپری شدن دوران بهبودی می توانید به رژیم معمولی خود بازگردید. مگر آن که به دلایل طبی، رژیم خاصی برای شما در نظر گرفته شود.

به خاطر داشته باشید که جذب غذا نه در روده بزرگ بلکه در روده کوچک انجام می شود. بنابراین پس از کلستومی و با برداشتن قسمتی از روده بزرگ اختلالی در جذب غذا به وجود نمی آید. بعضی از غذاها می توانند سبب تولید بو و یا گاز در سیستم گوارش شوند، بهتر است این غذاها را به اعتدال مصرف کنید.

بو

بو از مسائل مهم برای افرادی است که تحت عمل کلستومی قرار می گیرند.

امروزه در ساخت کیسه های کلستومی از فیلم جاذب بواسطه استفاده می شود، بنابراین بوی مدفعه فقط داخل کیسه باقی می ماند. اگر کیسه تمیز بوده و به طور مناسب چسبانده شده باشد بایستی بو را هنگام تخلیه و یا تعویض کیسه حس کنید. در صورت استشمام بو غذاهایی که تولید بو می کنند: مارچوبه، کلم ببروکلی، کلم دلمه ای، کلم پیچ، گل کلم، تخم مرغ، ماهی، سیر، پیاز، ادویه.

تخلیه مرتب و یا تعویض کیسه بهترین روش، جهت پیشگیری از پرشدن و ترکیدن آن می باشد. بنابراین هنگامی که یک دوم حجم کیسه پر شد آن را تخلیه و یا تعویض نمایید. مصرف برخی از غذاها و مکمل های غذایی می توانند بر روی بوی مدفعه موثر باشند.

حفظ سلامت پوست اطراف کلستومی بسیار مهم است. سالم و تمیز نگه داشتن پوست اطراف استوما شرط اساسی در مناسب چسبیدن کیسه می باشد. به منظور پیشگیری از تحریک پوست اطراف استوما و سایر مشکلات پوستی از چسب پایه و کیسه کلستومی استفاده کنید که به خوبی روی هم منطبق شده و به طور مناسب روی پوست بچسبند. گاهی اوقات پوست تحریک شده در دنک است. در هر بار تعویض چسب و کیسه، پوست اطراف استوما را به دقت بررسی نمایید، هرگونه تورم، قرمزی یا اگزما نشانه تحریک پوست این ناحیه می باشد. اگر این تغییرات دوبار متواتر در هنگام تعویض کیسه مشاهده شد باید به پزشک یا پرستار مراقب استوما اطلاع دهید.

حمام کردن

با داشتن کلستومی، مانند قبل از عمل می توانید استحمام نمایید. آب و صابون به داخل استومای شما وارد نشده و آسیبی به آن نمی رساند. شما می توانید با کیسه و یا بدون کیسه کلستومی استحمام کنید. گاهی اوقات بقایای صابون با چسبیدن به چسب کیسه کلستومی تداخل می کند، پیشنهاد می شود از صابون های بدون چربی استفاده نمایید که با شستن از پوست پاک می شوند.

دارو

صرف برخی از داروها و مکمل های غذایی می توانند رنگ، بو و قوام مدفعه را تغییر دهند. داروهایی که بدون نسخه پزشک قابل تهیه می باشند مانند آنتی اسیدها میتوانند سبب اسهال یا بیوست شوند. همچنین آنتی بیوتیک ها ممکن است سبب شل شدن مدفعه و یا حتی اسهال شوند. در صورت هرگونه پرسش در ارتباط با داروهای مصرفی خود، می توانید با سخن آنها را از پزشک، داروساز و یا پرستار مراقب استوما دریافت نمایید.

لباس پوشیدن

بسیاری از افراد بعد از عمل جراحی کلستومی نگران هستند که کیسه از زیر لباس آنها معلوم باشد. بعضی نیز همراه نگران هستند که نتوانند مانند قبل از عمل لباس معمولی بپوشند و یا اینکه باید از لباس های با سایز و اندازه بزرگتر استفاده نمایند. ولی واقعیت این است که شما قادر خواهید بود مانند گذشته لباس بپوشید.

امروزه سیستم کیسه‌های کلستومی آن قدر نازک و ظریف تهیه می‌شوند که کاملاً روی پوست می‌چسبند. بنابراین تازمانی که خود شما نگویید، کسی متوجه وجود کیسه کلستومی نخواهد شد. کیسه را می‌توان داخل و یا خارج از لباس زیر قرار داد جایی که احساس راحتی بیشتری می‌کنید. بهتر است مدل و رنگ لباس شنای خود را از نوع طرح‌دار و تیره رنگ انتخاب کنید.

پس از عمل با شروع فعالیت روده، متوجه وجود گاز در کیسه خواهید شد. حجم و میزان گاز تولید شده در افراد مختلف متفاوت بوده و به ساختمان بدن فرد بستگی دارد. اگر قبل از عمل مشکل دفع گاز از روده داشته اید، به نظر می‌رسد بعد از عمل نیز این مشکل را خواهید داشت.

گاز می‌تواند توسط غذاي مصرفی تولید شود. گاهی گاز روده نتیجه بلع هوا می‌باشد. مصرف نوشابه های گاز دار، کشیدن سیگار، جویدن آدامس و جویدن با دهان باز می‌تواند میزان هواي بعلیه شده را افزایش دهد. اگر مشکل تولید گاز دارید می‌توانید از کیسه‌های فیلتر دار استفاده نمایید.

اسهال

اسهال به دلایل مختلف بروز می‌نماید با وجود کلستومی نیز امکان ابتلا به اسهال وجود دارد. در صورت ابتلا به اسهال می‌توانید از غذاهایی استفاده نمایید که سبب سفت شدن مدفوع می‌شوند. از مصرف غذاهای مسهل و نوشابه هایی که موجب شل شدن مدفوع می‌شوند باید اجتناب کنید.

در صورت استفاده از روش شستشوی کلستومی در زمان ابتلا به اسهال از شستشوی روده خودداری نمایید. بعد از قطع اسهال می‌توانید برنامه شستشو را ادامه دهید. اسهال سبب کم آبی می‌شود، بهتر است در این زمان مایعات بیشتری بنوشید. اگر اسهال ادامه پیدا کرد، با پزشک یا پرستار مراقب استوما تماس بگیرید.

غذاهایی که مدفوع را شل می‌کنند: سس سبب، موز، پنیر، گل ختمی، برنج، شیر جوشیده، انواع ماکارونی و رشته، کره بادام زمینی، چوب شور، نشاسته، نان تست، ماست.

غذاهایی که مدفوع را شل می‌کنند: آبجو یا انواع الکل، کلم بروکل، آب انگور میوه‌های تازه به جز موز، جبویات سبز گلو یا آب آلو، غذاهای پر ادویه و تند، اسفناج.

روابط جنسی و ارتباطات فردی -

جراحی کلستومی سبب تغییر در تصویر فرد از بدن خود می شود. بسیاری از افراد دچار ترس از عدم پذیرش از جانب همسر و نگران ارتباط جنسی خود می باشند.

- جراحی کلستومی روی هر دو نفر - زن و شوهر - و ارتباط آنها تاثیر می گذارد. در این مورد هر دو نفر باید خود را با دیگری هماهنگ نمایند و البته کلید حل مسئله درک متقابل یکدیگر است. در هر حال همسر شما باید بداند فعالیت جنسی با شما به او و استوامی شما آسیب نمی رساند.

اگر بچه دار شدن برای شما مهم است باید بدانید پس از بهبودی کامل، یک خانم با داشتن کلستومی نیز با استفاده از کیسه های مات و یا پوشش دار می توانید کیسه و محبوس آنرا خفی نمایید.

- با استفاده از کمربند مخصوص می توانید کیسه را پنهان نموده و آن را چسبیده به بدن خود نگاه دارید.

برای زن و مرد هر دو، بسیار مهم است که درباره جراحی با همسر خود بطور روشن و واضح بحث و گفتگو نمایند. البته در مورد پرسیدن هرگونه سوال از پزشک و پرستار مراقب استواما، تردید نکنید.

دین و مذهب

در دین اسلام مقررات تعریف شده زیادی وجود دارد که قبل از آماده شدن برای نماز و حین خواندن نماز باید رعایت شوند. در هر صورت سوال اساسی استفاده از کیسه کلستومی حین خواندن نماز است.

- مطابق فتاویه گروهی از مراجع مسلمان ((هر کس که استواما دارد یک عذر شرعی دارد. اگر نمی تواند کیسه را برای هر نوبت تعویض کند، می تواند وضو بگیرد و بعد از هر وضو هر چند رکعت می خواهد نماز بخواند. اگر فاصله ای بین نماز های پنج گانه باشد، آن وضو باطل شده و برای نماز های نوبت دیگر باید دوباره وضو گرفته و سپس نماز بخواند)).
- هموطنان محترم ایرانی می توانند طبق فتوای مجتهد و مرجع تقلید خود عمل نمایند.

داشتن کلستومی مانع فعالیت های بدنی و تمرینات ورزشی شما نمی شود. به غیر از ورزش های سنگین و وزنه برداری می توانید از سایر فعالیت های بدنی لذت ببرید.

- کسانی که کلستومی دارند می توانند ورزش هایی از قبیل: شنا، پیاده روی، تمرینات آمادگی جسمانی و اسکی روی آب، اسکی روی برف، گلف، تنیس، هاکی، والیبال، قایقرانی و قایق سواری را انجام دهند.

بازگشت به کار و مسافرت

مانند هر عمل جراحی دیگر، جهت بهبودی کامل شش تا هشت هفته زمان نیاز است. قبل از بازگشت به کار با پزشک تان مشورت کنید. بعد از بهبودی باید قادر باشید به سر کار خود بازگشته و هرجا که می خواهید مسافرت نمایید. داشتن کلستومی نباید موجب محدودیت شما شود.

کیسه و سایر لوازم مورد نیاز کلستومی در همه جای دنیا در فروشگاههای لوازم پزشکی یافت می شود. بهتر است در مسافرت بیشتر از همیشه لوازم مورد نیاز را تهیه نموده و همراه خود داشته باشید.

- مسافرت با هواپیما و فشار هوای استووم نایبر ندارد.
- در هنگام مسافرت همیشه لوازم کلستومی خود را در داخل گیف دستی بگذارید و در جامه دان های بزرگ قرار ندهید.
- چسب پایه موردنیاز خود را قبل از مسافرت برش دهید تا در زمان مسافرت نیاز به حمل قیچی نباشد.
- کمربند ایمنی را بالاتر و یا پایین تر از محل استواما بیندید.
- وسایل و لوازم مراقبت از استواما را در جای خشک و خنک نگهداری نمایید.
- در هنگام مسافرت به نقاط دور دست از بیمارستان یا مراکز درمانی در مورد پرسنل مراقب استواما آن منطقه سوال کنید.

منابع اطلاعاتی

پزشک و پرستار مراقب استوما منابع با ارزش اطلاعاتی برای شما میباشدند. ملاقات حضوری سالانه با پزشک معالج بسیاری از مشکلات معمولی را رفع خواهد کرد. همچنین خوب است که سالانه کنترل کامل سلامت و آزمایشات بالینی داشته باشید.

فروشنده‌گان تجهیزات پزشکی و لوازم مراقبت از استوما در معرفی محصولات جدید استوما می‌توانند به شما کمک نمایند.

منبع مهم اطلاعاتی دیگر، انجمن بین المللی استوما است که با علامت اختصاری IOA شناخته می‌شود خوب است بدانید این سازمان توسط افراد دارای استوما تاسیس گردیده است.

سازمانها و گروههای حمایتی
جهت کسب اطلاعات بیشتر و آگاهی از سایر گروههای حمایتی، با مرکز درمانی و یا پرستار مراقب استوما در بیمارستان تماس بگیرید.

انجمن استومی ایران
تهران، خیابان فاطمی، خیابان چهارم، کوچه مغان،
شماره شش، تلفن: ۰۲-۸۹۶۹۶۰۲
انجمن بین المللی استومی

36 Executive Park, Suite 120,
Irvine, California 92714-6744
Tel: (714)660-8824
1-800-826-0826

در سایت های مربوط به هالیستر می‌توانید اطلاعات جالب و کاملی در ارتباط با مراقبت از استوما پیدا کنید.
پیشنهاد می‌کنیم از سایت ما دیدن فرمایید:

www.hollister.com
www.ostomyworld.com

دفتر هالیستر در منطقه خاور میانه

Hollister-Middle East, Africa
Regional Office
P.O Box 75344
Lynwood Ridge
Pretoria 0040
South Africa
Tel: +27 12 361 3370
Fax: +27 12 348 7255

نکات عمومی مراقبت از کلستومی

- بافت استوما مانند داخل دهان قرمز و مرتبط می‌باشد.
- استوما در دنک نیست و به راحتی خونریزی می‌کند به خصوص اگر ضربه دیده و یا ساییده شود. این نوع خونریزی های کم و موقت طبیعی است ولی در صورت ادامه آن یا وجود خون در مدفوع با پرستار مراقب استوما تماس بگیرید.
- زمانی که یک سوم تا یک دوم حجم کیسه کلستومی پر شد آن را تخلیه نمایید.
- گاهی اوقات بقایای صابون با چسبیدن به چسب کیسه کلستومی تداخل می‌کند. در صورت استفاده از صابون بهتر است از نوع بدون چربی و بدون لوسيون آن استفاده نمود.
- جهت پاک کردن پوست از آب نیمه گرم استفاده نمایید. بهتر است قبل از چسباندن کیسه، پوست را با استفاده از پارچه نرم، خشک و تمیز نمایید. بعد از چسباندن چسب پایه، با دست به مدت سی تا شصت ثانیه آن را ماساژ دهید. ماساژ و گرمای ناشی از آن چسب را فعل خواهد کرد.
- در صورت استفاده از کیسه های دو تکه، بهتر است چسب پایه را بصورت زاویه دار بر روی پوست بچسبانید.
- چسب پایه را هر پنج تا هفت روز تعویض کنید.
- می‌توانید با چسب پایه و کیسه و یا پس از برداشتن آن استحمام نمایید.

در صورت مشاهده هریک از علایم زیر با پزشک یا پرستار مراقب استوما تماس بگیرید.

- تحریک پوستی
- نشت مکرر مدفوع از اطراف چسب پایه
- تغییر رنگ، اگزما و التهاب پوست اطراف کلستومی
- خونریزی شدید از کلستومی
- وجود خون در مدفوع
- برآمدگی پوست اطراف کلستومی
- افزایش تدریجی طول کلستومی